

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Duæ sententiæ de hac re. c. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

Ad secundum dicendum, quod hoc nomen, bonum, est principale nomen Dei, in quantum est causa, non tamen simpliciter. Nam esse absolute præintelligitur causa.

Ad tertium dicendum, quod non est necessarium, quod omnia nomina diuina, importent habitudinem ad creaturas, sed sufficit quod imponentur ab aliquibus perfectionibus procedentibus à Deo in creaturas, inter quas prima est ipsum esse, à qua sumitur hoc nomen, Qui est.

Conclusio autem est. Nomen QVI EST, magis proprie, & præcipue inter reliqua essentiam Dei exprimit, eam optime explicat S. Thom. in corpore art. & apud Sanctos Patres, quos sequenti disputatione commemorabimus, sine controversia est, in solutione tamen difficiliorem habet S. Thom. doctrinam, quam ex professo libet examinare.

DISPUT. LIX.

An idem sit nomen, QVI EST, & tetragrammaton, quod vulgo dicitur, IEHOVA.

Due sententia extrema de hac re. cap. 1.

Verior opinio. cap. 2.

Posterior pars opinionis nomen, QVI EST, & tetragrammaton idem esse. cap. 3.

CAPVT I.

Due sententia extrema de hac re.

Opinio S. Thom. in solut. est esse duo distincta nomina Dei, ad ipsum significandum imposita, nomen, Qui est, & nomen tetragrammaton, seu nomen Iehoua, quam prius tradiderat Hier. in Epist. ad Marcellam, quæ est ordine 138. probatur vero ex eo, quod Exodi 3. cum Moyses mitteretur à Domino ad filios Israël, & ipse interrogasset dominus his verbis: Si dixerint mihi quod est nomen eius, quid dicam eis? Respondit: Qui est, misit me ad vos. Sed paulo post cum eodem cap. dicitur, Dominus, Deus Patrum vestrorum, in Hebræo ponitur nomen יהוה, Iehoua, quod dicitur tetragrammaton: ergo sunt distincta nomina.

In hanc sententiam refertur Burgen. qui tamen in additione ad tertium cap. Exodi quamuis hanc Doctoris sancti opinionem putet probabilem, ipse aliam docuit; asserit enim, cum eo capite dixit Dominus, Ego sum qui sum, & iterum, Qui est, misit me ad vos, noluisse sibi nomen aliquod imponere, quo suam essentiam peculiariter denotaret (quale aliqui putant esse illud, Qui est) sed voluisse tantum indicare, se futurum ducem, & asserturum in omnibus laboribus peregrinationis populo Israelitico: nam ubi vulgata legit, Ego sum, qui sum, in Hebræo sic habetur, יהוה אשר עבדתי hoc est, Ero, qui ero: & iterum, ubi Vulgata legit, Qui est, misit me ad vos, in Hebræo sic dicitur, Qui est, misit me ad vos. Sensus autem est, ut qui Burgen. Ego ero, qui vobiscum semper ero, & iterum, qui ero, hoc est, qui dixit, Ero vobiscum, misit me ad vos: & hanc inquit esse expositionem Hebræorum. Quare cum postea in eodem cap. 3. Exodi dicitur, dominus Deus patrum vestrorum, ubi ponitur nomen tetragrammaton Iehoua, non ponitur quasi

Vulgaris in 1. pars. Tomus I.

CAPVT I. & II.

313

quasi alterum nomen; sed cum antea nullum nomen Dei peculiare posuerit fuisse, hic ponitur illud, quod primum, & ineffabile esse dicitur.

Hanc expositionem testatur Lippoman. in catena super illum locum, esse Hebræorum, eamque secutus est Beda 4. tom. in annotat. in Exod. 3. sic enim interpretatur, Ego sum, qui sum, id est, ego sum, qui fui cum Patribus vestris, & sum, qui vobiscum ero. Fauet etiam Hugo de S. Vict. tom. 1. in annotat. in Exod. 3. 1. qui licet alio modo ea verba interpretetur, non tamen putat peculiare aliquod nomen Dei in illis contineri: imo potius dicit, esse phrasim quandam nolentis explicare nomen suum. Cum enim Moyses nomen Dei interrogasset respondit Dominus, Ego sum, qui sum, ac si diceret, est ne possibile, ut nomen meum toties repetitum, & antea notum, ab aliquo ignoretur? Subdit aliam expositionem, quæ Bedæ interpretationi affinis est: atque ex ipsa sententia prædicta Burgen. confirmatur, Ego sum, qui sum, supple tecum, ut facias ea miracula, & potentia.

CAPVT II.

Verior opinio.

Probabilior, & communior opinio est, quæ docet illud, Qui est, quod habetur Exod. 3. & nomen tetragrammaton, quod ibidem ponitur, esse idem omnino. Quæ sententia duo continet. vnum est, illud, Qui est, esse nomen Dei, atque eo usum fuisse Dominum Exod. 3. ut sibi nomen imponeret, & suam essentiam exprimeret Moysi. Alterum est, esse omnino idem nomen, atque ad idem, eodemque modo significandum impositum esse. Priorem partem in hoc cap. probabimus, posteriorem vero in sequenti.

Cuius rei gratia primum notandum est, ut optime obseruauit Lippoman. in catena super Exod. 3. illud, quod ex cap. 3. citauimus, parum interesse, quod vulgatus interpres tempus futurum, quod in Hebræo est, Ero, qui ero & rursus, Ero misit me ad vos, vertat de præsentis, Ego sum, qui sum, & iterum, qui est, misit me ad vos, in Hebræo enim sæpenumero futurum ponitur pro præsentis, quo Hebræi carent, Genes. 37. cum vir ille inuenisset Ioseph errantem in agro, dixit, ut habetur in Hebræo: quid quæres, aut quid vestigabis; nostra vero vulgata legit, Quid quæris? & Iob. cap. 1. ubi vulgatus vertit, Unde venis? in Hebræo dicitur, Unde venies: sed & in nostra vulgari lingua Hispanica id aliquando accidit, nam simili interrogatione de futuro dicimus, Tu modo veniens ex tali parti, ac si diceremus, venis. Deinde licet dicamus, futurum ibi non poni pro præsentis, tamen eodem modo natura & essentia Dei peculiariter explicatur utroque tempore & præsentis, & futuro, Sum, qui sum, & Ero qui ero, ut inferius patebit.

His positis prior pars nostræ sententiæ facile probatur auctoritate, & testimonio veterum Scripturæ, & Patrum. Est autem in primis Philonis in lib. cui titulus est, Quod deterius potiori insidari soleat, tur. qui circa finem illius affirmat, nomen, Qui est, vel, qui sum, esse nomen peculiare Dei, peculiariter quoque naturam illius, & modum substantiæ expressum ab ipso Deo Exod. 3. Idem asserunt Iustin. in orat. p. ad gentes, in medio, Nazianz. orat. 37. quæ est de Theologia nuda. 72. Origen. homil. unica in lib. Reg. in illud anne. Nullus est alius præter te, Hieron. tom. 6. in comment. magnis Epist. ad Eph. in illud cap. 3. Ex quo omnis paternitas.

D.

paternitas.